

Oruç ile İlgili Beş Kavram

(Günah, Savm, Takva, Sevmek, Fıtrat)

1) GÜNAH: Günah kavramı söylenince hatıra hemen din ve metafizik alem gelir. Bu doğrudur, ama günah gerçeğinin tam karşılığı bu değildir. Günahın tam karşılığı, sonsuz bilgi-işlemle örülen doğadaki sonsuz bilince zarar vermek kelimesidir. Şöyle ki:

Varlık iki ana damardan oluşur. İyi ve kötü, negatif ve pozitif, ak ve kara ve diğer sonsuz zıtlıklar. Bu zıtlıkların biri diğeri ile çatışması ile ve sonsuz bir bilgi ve bilinç dengelenmesi ile evren var olmuştur. Buna evrensel dualiteli-diyalektik yasası denir. Bu diyalektik yasanın sonsuz numuneleri var. Evet, artı-eksi iyi-kötü negatif-pozitif soyut-somut fizik-metafizik gerçeklikleri, bütün varlığı kuşatmıştır. Çağımız, teknolojiye, bilimde ve diğer sonsuz imkanlar ile bir altın çağ olması lazım iken, doğadaki sonsuz denge ve bilince dayanmadığından, dengesiz ve mutsuz bir çağ olmuştur. Nitekim Materyalizm, fizik-metafizik, iyi-kötü diyalektiğini kabul etmediğinden, dengesizlikler demek olan zulüm ve günah kavramını çokça yaşıyoruz.

Evet, Günah kelimesinin aslı cünahtır. İslam öncesi dönemde Arapçadan Farsçaya geçmiş, oradan Selçuklular döneminde Türkçeye mal olmuştur. Kelimenin etimolojisi, kanadın ucu demek olan cenah kelimesine dayanıyor. Demek günah sadece dini bir kavram değildir. Her şeyin aslı ve varlığının temeli olan diyalektik dengedeki bilince zarar veren her nevi uç olmak, doğayı da insanı da ve soyut değerleri de tahrip eden birer gūnahtırlar. Kur'an Rum suresinde ekolojik dengesizlik için, insanların kendi elleriyle yaptığı bozgunculuk (fesat) diyor. Evet, zina, sonsuz bir bilinç ile kurulan aile hayatını bozduğu için gūnahtır. Hırsızlık ve yolsuzluk, asla doymak bilmeyen, ekonomik bir tahribat olduğu için gūnahtır. Zulüm, fakir- zengin ve güçlü-zayıf arasındaki dengeyi bozduğu için büyük gūnahtır; vs.

Arapçada günah manasına gelen iki kelime daha var: İsm ve Zenb: İsm, peltek se ile cürüm demektir. Mutlaka cezalandırılması gereken suç manasına gelir. Zenb de kuyruk demek olan zeneb kelimesi ile aynı kökü paylaşır. Bu ise, insanın ardında bıraktığı yanlış demektir. Hani Türkçede onun artık bir bagajı var denilir ya; insanın taşımak zorunda kaldığı yanlışlar için...

2) SAVM: Savm ve Savn, Arapçada, kendini korumak demektir. Tek farkı, savm insanın kendini oruç ile koruması manasında kullanılmasıdır. Oruç kelimesi ise Farsçadan Türkçeye geçmiş, ruz (gün) kelimesi é ekini alınca günlük ibadet manasında kullanılmıştır. Evet oruç tutmamak gūnahtır. Çünkü orucun, sağlık ve ekoloji bilincine ve başta fakir-zengin dengesi olmak üzere sosyal dengelere, özellikle soyut-somut dengesine büyük hizmeti vardır. Fakat insan hasta ise veya çok yorucu bir işte çalışıyorsa, oruç tutması sevap getirmez. Oruç yerine bir aylık gıda masrafını fakirlere vermesi onun yerine geçer. Zaten Kur'an, bireyi ve toplumu dengelemek için sürekli olarak namaz ve zekâtı hatırlatır. Namaz, bireysel denge; zekât, toplumsal denge içindir. Maalesef İslam dünyası Ramazan'da, tüketimi bire iki arttırıyor. Ve sosyal dengeler yerine, iş gücü düşürücü bir şekilde oruç tutuyor. Bu ise hem sağlık bilincine

hem ekonomik rekabete hem ekolojik bilince vurulan bir darbedir. Halbuki İslam'da: Bir saat ilim yapmak, bir senenin tüm ibadetinden üstündür, ilkesi var.

3) TAKVA: Takva sözcük olarak, Arapçada insanın kendini koruması demek olan vikaye kelimesinin mübalağa kipidir. Waw Te'ye dönüşmüş. Takva kavram olarak insanın, Aristo zamanından beri bilinen ifrat-tefrit ortasını tutturup ne çok geri ne çok ileri gitmemesi demektir. Kur'an, çok geri kalmaya, iğrenç şey demek olan münker kelimesini ve çok ileri gitmek manasına da açık fuhuş demek olan fahşa kelimesini kullanır. Namaz bütün hareketleri ve bütün söylemleri ile dengeyi tutturmak demek olduğundan; Kur'an, Ankebut suresinde: Namaz, fahşa ve münkerden (aşırılık ve gerilikten) alıkoyar, diyor. Demek aşırılıktan ve gerilikten kendilerini korumayan namazcılar, kendilerini gözden geçirmelidirler. Takva, deyim olarak insanın ruh ve kalbini (bilincini) koruması demektir. Çünkü insanın ruh ve kalbi, sonsuz bilgi-işleme dayanıyorlar. Takvanın iki kolu vardır. Biri, insanın kendini bütün dengesizlikler demek olan günahlardan koruması ile olur. Diğeri, İlahi sevgi ve entegrasyon demek olan ibadetler ile olur. Kur'an açıkça bildiriyor: İnsanın değer ve üstünlük ölçüsü, dengeden ve değerleri korumaktan ibaret olan bu takvadır. Yoksa insan ne soyu ile ne de malı ile değerli olamaz. (Hucurat Suresi)

4) Sevgi ve Muhabbet. Bu Ramazan'da bütün kanallar iftar programı yapıyorlar. Şekerci Han kanalı hariç diğerleri, hep avam seviyesinde kalıyorlar. Asrımızın aydınlarına hitap etmiyorlar. Şekerci Hanın 29 gün süren bu programının bütün günleri, bir ortak noktayı işliyor: Allah, kimi seviyor, kimi sevmiyor. Bu konudaki ayetlerin açılımına çalışılıyor. Fakat iki nokta hep kapalı kalıyor. A) Allah'ın sevgisi ne demektir.? B) Neden Allah birilerini seviyor da ötekilerini sevmiyor?

İşte Ontolojik verilerden anlıyoruz ki Allah antropomorfik bir varlık değildir. Allah, iç içe ve bir bütün olarak, enerji, yazılım ve evrim sürecinden ibarettir. Dini deyim ile Allah, kudret, ilim ve iradedir. Yazılım ile, ham olan enerjiye şekiller verir. Bu şekilleri sonsuza dek evrimleştirir. Demek Allah severken, insanlar gibi ıslak bir aşk yaşamıyor. Evrendeki sonsuz diyalektikle gerçekleşen; sonsuz dengelere dayanan bilinci sever. Ve bu denge ile bilinçten payı yüksek olan kullarını sever. Tarihte birçok lider ve birçok peygamber gelmiştir. Hepsisi de ya maddi gitmiş veya ruhani. İkisi hariç: İbrahim ve Muhammed. Birisi Halilullah diğeri Habibullah lakabını almıştır. Çünkü o ikisi din ile bilimi, dünya ile ahireti, madde ile manayı, zengin ile fakiri, kadın ile erkeği, ruh ile bedeni ve Musa ile İsa'yı, yaz ile kışı dengelediler; birleştirdiler. Varlığı ve hayatı bir bahar yaptılar. İşte Allah böylelerini sever. Yasin ve Kalem surelerinin başına bakın.

Numune olarak iki ayeti açılımları ile beraber buraya alıyoruz:

1) *"Allah, dönüş yapanları ve kendilerini temiz tutanları sever."* (2/222)

Yani varlık ve beden, entropi gereği sürekli dağılmaya ve dengesini kaybetmeye mahkumdur. Fakat, sonsuz bir bilince dayalı olan orta yola ve dengeye sürekli dönüş yapanlar, Allah'ın ilgilenmesi ve başarıya ulaştırması demek olan sevgisini elde ediyorlar. Evet başta ruh ve kalpleri (bilinçdışları) olmak üzere, varlıklarını ve bilinçlerini her nevi putperestlikten ve her nevi yanlıştan koruyanları sever: Onları sonsuza dek yaşatır, başarılı kılar.

2) *"Allah, tefecilik yapmakla nankörlük yaparak, günahlarda ısrar edenleri sevmez."* (2/276)

Evet, tefecilik hem alanda hem verende insanın dengesini bozar. Bireyin dengesi bozulunca toplumun da dengesi bozulur. Dolayısıyla bütün insanlığın ve nihayet dünyanın ve evrenin dengesi bozulur. İşte saf bilinçten ibaret olan Allah, böyle bozguncuları sevmez, onları başarılı kılmaz.

5) FITRAT: Fıtrat, sonsuz ve sınırlı dosyalar olarak yazılıma dayanan ve mantar gibi iç içe açılan canlı varlık doğa demektir. Çağımız yazılım ve yapay zekâ asrındır. Ama insanın bütün networku, doğa karşısında çok küçük kalır. Ki insan tarafından yapılan yazılımlar ve yapay zekâ yine insanın beynine dayanır. Türkçede özellikle son dönemlerde, bu işin fıtratında bu özellik var denilir. Yani o şeyin yazılımında öyle nitelikler var manasında kullanılır. Büyük Beyin Cerrahı ve Yazılım Filozofu Türker Kılıç Hoca gösterdi ki, asıl varlık datalar değil de datalar arası bu yazılım ve networktur. Evet gerçek varlık, bu bilinçtir. Bilinç, katman katmandır. İlk adımı, bir zıddın karşı zıddı hissetmesi yani onun farkına varmasıdır. Nihai bilinç yani farkına varmanın farkına varmak; başka bir deyim ile söylene, soyut manaları idrak edip onlara hayalden bir elbise giydirmek, Tevrat'ın ifade ettiği gibi, Allah'ta, meleklerde ve insanlarda var olur. Eski insanlar hayvan gibi olup, soyut manaları anlamıyordu. Sonra diller ile ve dinler ile Âdem oldular. Tevrat'ta, Tekvin kitabında vurgulandığı gibi: "Allah, meleklerle, Âdem de bizden biri gibi oldu, dedi." diye ifade edilmiştir.

Maalesef çağımız, soyut manalar ve soyut değerler konusunda çok şanssızdır. Yoksa bugünkü bilimsel keşiflerle ve teknoloji ile bir altın çağ olabilirdi. Bakın Kur'an, bu dengesiz yanlış gidişi düzeltmek üzere, bu fıtrat kavramını ne kadar mucizevi olarak anlatmıştır:

"Öz varlığını, dengeyi ve orta yolu hedefleyerek, maddi-manevi düzen demek olan dine ver. Bu orta yoldaki maddi-manevi düzen, Allah'ın, insanları onun üzere yarattığı fıtratıdır. (Evet orta yolda gitmek ve maddi-manevi bir düzene uymak, özellikle diyalektik süreci çalıştırıp orta noktada yürümek, insan doğasının bizzat kendisidir. Allah, insanı böyle yaratmıştır. Yani somut ve soyut dengesi üzere; yani biyolojik yaşamı yanında manevi bir inanç üzere yaratmıştır.) Allah'ın bu yaratmasında asla değişiklik göremezsin. (İnsan asla tek kutuplu olamaz.) Asıl değerli ve doğru din ve düzen, bu dengeli yoldur. Fakat insanların çoğu bunu bilmiyorlar. (Yani bilimleri esas almıyorlar. Dolayısıyla insan yazılımından bi-haberdirler.) (30/30)

Evet varlığın ortasında olan ve asıl bilinci oluşturan, yazılımdır. Kâinat, sonsuz bir yazılımdır. Kur'an buna, kitap diyor. Bütün her şeyin yazılımı ve kaderi bellidir. İnsan hariç. Onu, sonsuzda bir serbest bırakmış ki denge ve imtihan ile insan da Tanrı-İnsan (İnsan-ı Kâmil) olsun. Modern Araplar bilince, zihin keskinliği demek olan zekâ kelimesini kullanıyorlarsa da Bilincin Arapçası Şuurdur. Bu ise, kıl kadar değerleri dahi anlamak ve yaşamak demektir. Maalesef cahil insan, değil kıl kadar değerleri, trilyon dolarları dahi yutuyor. Ama umurunda değil.

Şaar, saç demektir. Sayısal değeri 570'tir (19*30). Şiir de bu kökten geliyor. Araplar bedevi olabilir ama çok zekidirler. Rüya bilminde, insanın saçının bol olması maddi bilimlerde ileri olması manasına gelir. Maalesef, Orta Doğu'da trilyon dolarlık adamların varlığı, âdeta bu bedeviliğin fıtratında var olan bir şeydir. Evet, Batı'da trilyon dolarlık bireyler yok ama Orta Doğu'da var. Bu da Orta Doğu fıtratında var olan bir durumdur.

HULASA: Hiç kimse doğal kanunlara karşı savaşılamaz. Savaşırsa da kaybetmeye mahkumdur.

16.03.2024 /Bahaeddin Sağlam